

Profesijný štandard

Triedny učiteľ

Kategória pedagogického zamestnanca:	učiteľ
Podkategória:	učiteľ materskej školy učiteľ prvého stupňa základnej školy učiteľ druhého stupňa základnej školy učiteľ strednej školy učiteľ základnej umeleckej školy učiteľ jazykovej školy
Kariérová pozícia:	Triedny učiteľ

Opis profesijného štandardu

Štruktúra profesijného štandardu triedneho učiteľa

Profesijný štandard sa skladá zo súboru profesijných kompetencií, ktoré vytvárajú kompetenčný profil kariérovej pozície triedny učiteľ. Sú zoradené do troch oblastí a opisujú špecializovanú profesijnú činnosť triedneho učiteľa:

- **Oblasť Dieťa/žiak/trieda** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na poznanie dieťaťa/žiaka ako jednotlivca a súčasne poznanie triedy ako sociálnej skupiny.
- **Oblasť Riadenie triedy a dieťaťa/žiaka** obsahuje profesijné kompetencie zamerané na procesy plánovania činnosti na rozvoj dieťaťa/žiaka ako jednotlivca, plánovania činnosti na rozvoj triedy ako sociálnej skupiny, realizácie činnosti smerujúcej k rozvoju dieťaťa/žiaka ako jednotlivca a realizácie činnosti s kolektívom triedy a na evalvovanie výsledkov činnosti triedneho učiteľa u jednotlivca alebo skupiny.
- **Oblasť Triedny učiteľ** obsahuje profesijné kompetencie súvisiace s výkonom špecializačnej činnosti triedneho učiteľa, jeho sebazdokonaľovaním, spoluprácou so školskou komunitou a podieľaním sa na rozvoji školy, školského zariadenia.

Každá profesijná kompetencia je naplnená požadovanými vedomosťami (súbor poznatkov, ktorý tvorí nevyhnutné predpoklady na výkon a správne posúdenie činností v danej kompetencii) a spôsobilosťami (schopnosti nadobudnuté v praktickej činnosti).

Indikátory opisujú možné prejavy jednotlivých úrovní profesijných kompetencií v praxi.

Kompetenčný profil triedneho učiteľa

Oblasti	Profesijné kompetencie
1. Dieťa/žiak/trieda	1.1 Identifikovať individuálne charakteristiky a potreby dieťaťa/žiaka
	1.2 Identifikovať špecifiká triedy ako sociálnej skupiny
2. Riadenie triedy a dieťaťa/žiaka	2.1 Plánovať činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy
	2.2 Realizovať činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy

	2.3 Evalvovať výsledky činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy
3. Triedny učiteľ	3.1 Stotožniť sa s pozíciou triedneho učiteľa 3.2 Spolupracovať s aktérmi výchovy a vzdelávania 3.3 Podieľať sa na rozvoji školy

1. OBLASŤ DIEŤA/ŽIAK/TRIEDA

Kompetencia 1.1 Identifikovať individuálne charakteristiky a potreby dieťaťa/žiaka

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- individuálnych charakteristikách dieťaťa/žiaka a ich vplyve na správanie a učebné výsledky dieťaťa/žiaka,
- špecifických výchovno-vzdelávacích potrebách dieťaťa/žiaka,
- metódach a nástrojoch identifikácie individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka,
- vplyve rozličného sociokultúrneho prostredia rodiny na výchovu a vzdelávanie dieťaťa/žiaka,
- možnostiach spolupráce s inými aktérmi výchovno-vzdelávacej činnosti a zákonnými zástupcami dieťaťa/žiaka pri identifikácii individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- používať metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na identifikáciu individuálnych charakteristík a potrieb dieťaťa/žiaka,
- používať metódy a nástroje na posúdenie vplyvu sociokultúrneho prostredia na osobnosť dieťaťa/žiaka,
- interpretovať výsledky pedagogického diagnostikovania dieťaťa/žiaka a triedy,
- spolupracovať s aktérmi výchovno-vzdelávacej činnosti a zákonnými zástupcami dieťaťa/žiaka pri identifikovaní individuálnych charakteristík dieťaťa/žiaka.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *používa metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na identifikáciu individuálnych charakteristík a potrieb dieťaťa/žiaka,*
- *používa metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na posúdenie vplyvu sociokultúrneho prostredia na osobnosť dieťaťa/žiaka,*
- *analyzuje zistenia pedagogického diagnostikovania a vyvodzuje závery pre optimalizáciu rozvoja osobnosti dieťaťa/žiaka,*
- *sumarizuje a vyhodnocuje zistenia od iných aktérov výchovno-vzdelávacej činnosti.*

Kompetencia 1.2 Identifikovať špecifiká triedy ako sociálnej skupiny

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- charakteristikách a dynamike sociálnej skupiny,
- negatívnych formách správania sa,
- metódach a nástrojoch na identifikáciu charakteristík a dynamiky sociálnej skupiny,
- metódach a nástrojoch na identifikovanie negatívnych foriem správania sa v skupine.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- používať metódy a nástroje na identifikáciu charakteristík a dynamiky sociálnej skupiny,
- používať metódy a nástroje na identifikáciu negatívnych foriem správania sa v skupine,
- interpretovať zistenia o špecifikách skupiny a využívať ich pri práci s triedou.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *používa metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na identifikáciu charakteristík a dynamiky skupiny,*
- *používa metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na odhalenie negatívnych foriem správania sa v triede v spolupráci s aktérmi výchovy a vzdelávania,*
- *analyzuje zistenia o triede ako sociálnej skupine a navrhuje intervencie v práci s triedou.*

2. OBLASŤ RIADENIE TRIEDY A DIEŤAŤA/ŽIAKA

Kompetencia 2.1 Plánovať činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- vzdelávacích koncepciách a teóriách výchovy,
- vnútorných predpisoch školy súvisiacich s činnosťami triedy a o školskom vzdelávacom programe,
- zásadách plánovania činnosti triedy a dieťaťa/žiaka,
- zásadách tvorby individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu dieťaťa/žiaka,
- všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s prácou triedneho učiteľa.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- plánovať činnosť triedy a dieťaťa/žiaka v súlade s diagnostickými zisteniami, aktuálnymi vnútornými predpismi školy a obsahom školského vzdelávacieho programu,
- vytvoriť plán aktivít a výchovných postupov podporujúcich utužovanie kolektívu, pozitívnej klímy v triede a rozvoj dieťaťa/žiaka,
- vytvoriť individuálny výchovno-vzdelávacích program pre dieťa/žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- spolupracovať s ostatnými aktérmi výchovy a vzdelávania pri tvorbe plánov činnosti triedy a pri tvorbe individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu pre dieťa/žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- vytvára plán činnosti triedy v súlade s diagnostickými zisteniami, aktuálnymi metodickými pokynmi a obsahom školského vzdelávacieho programu,
- vytvára individuálny výchovno-vzdelávacích plán pre dieťa/žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v súlade s diagnostickými zisteniami.

Kompetencia 2.2 Realizovať činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- zásadách efektívnej pedagogickej komunikácie,
- zásadách riadenia triedy,
- poradenstve vo výchove a vzdelávaní,
- výchovných stratégiách podporujúcich rozvoj triedneho kolektívu a jednotlivca,
- vplyve klímy triedneho kolektívu na socializáciu žiaka,
- možnostiach a postupoch riešenia negatívnych foriem správania sa dieťaťa/žiaka alebo skupiny,
- organizovaní triednych aktivít,
- hodnotení dieťaťa/žiaka a klasifikácii žiaka,
- výchovných stratégiách pri riešení konfliktov v sociálnej skupine,
- príslušnej pedagogickej dokumentácii.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- uplatňovať zásady efektívnej pedagogickej komunikácie,
- aplikovať výchovné stratégie podporujúce rozvoj triedy ako sociálnej skupiny,
- poskytovať poradenstvo vo výchove a vzdelávaní deťom/žiakom a iným aktérom výchovy a vzdelávania,
- ovplyvňovať tvorbu pozitívnej klímy v triede,
- flexibilne prispôbovať podmienky a prostredie podnecujúce rozvoj osobnosti dieťaťa/žiaka,
- organizovať triedne aktivity,
- hodnotiť správanie sa žiakov v triede,
- implementovať metodiku riešenia konfliktov v triede,
- viesť príslušnú pedagogickú dokumentáciu.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- komunikuje s dieťaťom/žiakom a triedou v súlade s princípmi efektívnej pedagogickej komunikácie,
- uplatňuje vhodné výchovné stratégie podporujúce rozvoj triedy ako sociálnej skupiny,
- vytvára a podporuje pozitívnu klímu v triede,

- využíva vhodné stratégie na eliminovanie negatívnych foriem správania,
- organizuje triedne aktivity,
- hodnotí správanie dieťaťa a žiaka v súlade s metodickými pokynmi,
- vedie príslušnú pedagogickú dokumentáciu v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Kompetencia 2.3 Evalvovať výsledky činnosti podporujúce rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- možnostiach získavania spätnej väzby od detí/žiakov, zákonných zástupcov a ďalších aktérov výchovy a vzdelávania s cieľom korigovať a optimalizovať plány a rozhodnutia,
- princípoch pedagogickej reflexie,
- metódach a nástrojoch evalvácie triednictva.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- reflektovať vlastné výchovné postupy,
- využívať spätnú väzbu od aktérov výchovy a vzdelávania pri evalvovaní činnosti podporujúcej rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy,
- využívať príslušnú pedagogickú dokumentáciu pri evalvovaní činnosti podporujúcej rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy,
- analyzovať, interpretovať výsledky evalvácie triednictva a navrhovať ďalšie postupy/intervencie.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *priebežne získava spätnú väzbu od triedy/jednotlivcov a od iných aktérov výchovy a vzdelávania pri evalvovaní činnosti podporujúcej rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy,*
- *využíva príslušnú pedagogickú dokumentáciu na evalváciu výsledkov činnosti podporujúcej rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy,*
- *používa vhodné metódy a nástroje v závislosti od stanovenej oblasti evalvácie,*
- *interpretuje výsledky evalvácie a navrhuje intervencie na optimalizáciu činnosti podporujúcej rozvoj dieťaťa/žiaka a triedy.*

3. OBLASŤ TRIEDNY UČITEĽ

Kompetencia 3.1 Stotožniť sa s pozíciou triedneho učiteľa

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- systéme profesijného rozvoja triedneho učiteľa a možnostiach profesijného rozvoja,
- povinnostiach a funkciách triedneho učiteľa,
- trendoch v oblasti vedenia tímu a rozvoja jednotlivca,
- požiadavkách spoločnosti na výchovu a vzdelávanie jednotlivca a skupiny,
- príslušnej pedagogickej dokumentácii.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- stotožniť sa s rolou triedneho učiteľa,
- plánovať svoj profesijný rozvoj,
- analyzovať svoje profesijné kompetencie v kontexte profesijného štandardu,
- vystupovať a konať ako líder triedy,
- reflektovať vplyv svojho pôsobenia na skupinu a jednotlivca,
- správať sa a konať v súlade s Etickým kódexom pedagogického zamestnanca,
- viesť príslušnú pedagogickú dokumentáciu triedy.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *reflektuje a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich kompetencií v kontexte profesijného štandardu,*
- *na základe reflexie a sebareflexie vypracuje a realizuje plán profesijného rozvoja triedneho učiteľa,*
- *využíva spätnú väzbu od detí/žiakov a iných aktérov výchovy a vzdelávania na svoj ďalší profesijný rozvoj,*
- *využíva rôzne formy profesijného rozvoja,*
- *prezentuje skúsenosti získané činnosťou triedneho učiteľa v škole, na odborných fórach, v médiách,*

- *vedie pedagogickú dokumentáciu triedy.*

Kompetencia 3.2 Spolupracovať s aktérmi výchovy a vzdelávania

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- zásadách vhodnej externej komunikácie a chybách externej komunikácie,
- význame, funkciách a možnostiach spolupráce s aktérmi podieľajúcimi sa na výchove a vzdelávaní.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- efektívne komunikovať s aktérmi výchovy a vzdelávania,
- iniciovať spoluprácu s aktérmi výchovy a vzdelávania,
- poskytovať pomoc, podporu a poradenstvo aktérom výchovy a vzdelávania.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *využíva vhodné formy spolupráce a komunikácie s aktérmi výchovy a vzdelávania bez predpojatosti,*
- *poskytuje adekvátnym spôsobom všetky potrebné informácie o dieťať/žiakovi/triede aktérom výchovy a vzdelávania,*
- *poskytuje pomoc a poradenstvo aktérom výchovno-vzdelávacieho procesu.*

Kompetencia 3.3 Podieľať sa na rozvoji školy

Triedny učiteľ má vedomosti o:

- poslaní, hodnotách a cieľoch školy,
- organizačnej štruktúre školy,
- možnostiach rozvoja a prezentácie školy triednymi aktivitami,
- klíme školy a jej vplyve na klímu triedy.

Triedny učiteľ je spôsobilý:

- implementovať poslanie, víziu a hodnoty školy pri práci s dieťaťom/žiakom a triedou,
- plánovať a realizovať triedne aktivity podporujúce rozvoj, klímu školy a klímu triedy.

Indikátory – preukázateľnosť profesijnej kompetencie

Triedny učiteľ:

- *vystupuje a koná ako reprezentant školy vo vzťahu k aktérom výchovy a vzdelávania a k verejnosti,*
- *triednickou činnosťou a angažovaním triedy v rámci rôznych podujatí a aktivít pozitívne ovplyvňuje klímu školy.*